

**АКЦИОНИ ПЛАН ИНСТИТУЦИЈЕ ОМБУДСМЕНА ЗА ЉУДСКА ПРАВА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ О ПРИМЈЕНИ ЗАКОНА
ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ КОРУПЦИЈЕ И КООРДИНАЦИЈУ БОРБЕ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
за 2014. ГОДИНУ**

Сарајево, јули 2013 године

I – УВОД

Корупција је један од највећих изазова нашег времена, те је глобално препозната као једна од основних препрека развоја друштва и демократије. Земље у транзицији, као што је Босна и Херцеговина (БиХ), посебно су подложне феномену корупције с обзиром на слабо развијене институционалне капацитете за провођење закона, те генерално недовољан степен демократске културе у цјелокупном друштву. Висок степен корупције један је од најзначајнијих проблема у БиХ и представља озбиљну препреку на њеном путу ка Европској унији (ЕУ). Упркос вишегодишњим реформама и ангажману међународне заједнице, у БиХ је стално присутна системска корупција.

Са доношењем Закона за превенцију корупције и координацију борбе против корупције и Закона о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције у БиХ (Сл. гласник БиХ бр.103/09) створени су предуслови за креирање дугорочних и системских антикорупцијских активности у БиХ које су утврђене у Стратегији за борбу против корупције у БиХ за период 2009-2014 (у даљем тексту: Стратегија), као оквирном документу. Стратегијом је утврђено да ће БиХ јачати свој положај међу земљама Европе и бити моделом доброг управљања, интегритета, одговорности и транспарентности, а БиХ друштво неће толерисати корупцију чија дјела неће проћи некажњено. Грађани БиХ ће имати повјерења у владавину закона и владине институције, које ће бити ефикасне и поуздане. Стратегијом је посебна пажња посвећена превенцији корупције, а превентивне мјере укључују и обавезу сваког министарства и других јавних институција да на свим нивоима власти у БиХ припреме властите антикорупцијске акционе планове. Овако широка визија утврђена у Стратегији захтјева да борба против корупције не подразумијева само доношење националног антикорупцијског плана, него и планове дјеловања против корупције на нивоу сваке појединачне јавне институција.

Кашњење у формирању Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције у чијој је надлежности више од 85% мјера предвиђених наведеном Стратегијом, довело је и до кашњења у доношењу посебних Акционих планова за борбу против корупције на свим нивоима, укључујући и Институцију омбудсмена за људска права БиХ (у даљем тексту: Институција). Недоношење овог стратешког документа није спријечило Институцију да у континуитету ради на имплементацији Закона за превенцију корупције и координацију борбе против корупције као једног од сегмената заштите људских права, посебно кроз пружање информација у непосредном контакту са грађанима, као и пријемом жалби и поступањем по истим, гдје је посебно значајно указати на жалбе које се односе на обезбјеђивање слободе приступа информацијама као значајног инструмента у обезбјеђивању транспарентности и одговорности институција власти.

II – ЦИЉЕВИ И ПРИНЦИПИ ДЈЕЛОВАЊА

2.1. Циљеви

Циљеви Институције у оквиру дјеловања на превенцији и сузбијању корупције су креирани на начин да институционално и процедурално Институција има изграђене капацитете којима може превенирати или дјеловати у односу на било који облик корупције који се евентуално појави у Институцији. Ово укључује између осталог:

- a. Успостављање ефикасног система координације активности унутар структуре Институције усмјерених на борбу против корупције, како би се обезбједила конзистентност и одрживи резултати активности утврђених овим акционим планом;
- b. Изградњу капацитета Институције за борбу против корупције како би у контакту са грађанима особље Институције било оспособљено информисати и по потреби едуковати грађанство посебно у сегментима приступа информацијама и кориштења механизма заштите, односно обезбјеђивања приступа суду;
- c. Подићи свијест упосленика Институције о ризицима корупције и ојачати већ постојеће негативно мишљење о корупцији.

2.2. Принципи

Своје дјеловање у области превенције и сузбијања корупције, Институција ће заснивати на сљедећим принципима:

1. Обезбјеђивање пуне отворености Институције, укључујући спремност за сарадњу са свим субјектима друштва;
2. Коришћење свих мјера које су на располагању Институцији за дјеловање у случајевима корупције које су утврђене Законом о омбудсмену за људска права, Законом о забрани дискриминације, Законом ослободи приступа информацијама, као и другим законима, а које укључују прије свега поступање по индивидуалним жалбама, покретање кривичних, дисциплинских и управних поступака, те превентивних мјера и кампање усмјерене на подизање јавне свијести/едукацију;
3. Редовно разматрања активности Институције у области управљања како би се превенирале евентуалне коруптивне радње у самој Институцији, посебно у односу на трошење јавних средстава;
4. Сарадње са Агенцијом за превенцију корупције и координацију борбе против корупције;
5. Поштивања грађанских иницијатива које су усмјерене на превенцију и сузбијање корупције;
6. Оснаживање особља унутар Институције да пријави сваки случај корупције или сваку сумњу Агенцији или другом надлежном органу.

III - АКТИВНОСТИ

ПРЕПОРУКЕ ИЗ СТРАТЕГИЈЕ	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОР	РОК	МОГУЋИ ПРОБЛЕМИ	ИНДИКАТОРИ ЦИЉЕВА	ПОТРЕБНИ РЕСУРСИ
1. Превенција корупције	Обезбједити материјални предуслов за рад-намјенски буџет	Служба финансија у Захтјеву за буџет предвидјети ставке за ове намјене	Септембар 2013	Недостатак финансијских средстава Неспремност институција које су дужне примјенити Законе о слободи приступа информацијама на сарадњу	Успостављен ефикасан механизам у Институцији за превенирање и борбу против корупције	<p>1. Људски ресурси - У цијелости попунити систематизацију радних мјеста</p> <p>2. Финансијски ресурси -</p> <p>a. израда специјалних извјештаја о примјени законодавства о слободи приступа информацијама;</p> <p>b. организовање едукација о законодавству о слободи приступа информацијама</p> <p>c. успостављање уредовних дана у општинама</p> <p>d. сачињавање специјалних извјештаја о мобингу и дискриминацији</p> <p>e. наставак техничке модернизације Институције – обнављања материјално-техничких средстава а прије свега компјутерске опреме у циљу јачања е-управљања</p>

<p>2. Едукација, обука и јавна свијест</p>	<p>Наставити са provedбом закона из области приступа информацијама у институцијама на свим нивоима власти у БиХ те анализирати њене ефекте на спречавање корупције и информације достављати парламентима у Годишњем извјештају</p>	<p>Омбудсмени, Одјел за политичка и грађанска права и кабинет</p>	<p>перманентно</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Прикупљени и ажурирани подаци о примјени Закона о слободи приступа информација у БиХ у смислу броја обраћања, времена обраде захтјева, врсте информације, одлуке итд.; • Израђен приједлог кратких смјерница за примјену Закона које могу бити и саставни дио Водича за приступ информацијама • унапријеђен приступ информацијама • оспособљене институције за извршавање својих обавеза из Закона о слободи приступа информацијама 	
---	--	---	--------------------	--	--	--

	<p>Ојачати успостављење канале комуникације са грађанима како би им било омогућено да пријаве корупцију (нпр. запечаћени поштански сандучићи, телефонске линије посебне намјене, посебне е-маил адресе, и томе слично).</p>	<p>Омбудсмени и ИТ стручњаци Институције</p>	<p>2014 година</p>	<p>Недостатак финансијских средстава</p>		
<p>3. Провођење закона</p>	<p>Посебну пажњу посветити пријављеним случајевима мобинга и узнемиравања како би се гарантовало да ниједан јавни службеник или клијенти јавне управе не постану жртвом због добронамјерног откривања неправилности.</p>	<p>Омбудсмени и Одјел за елиминацију свих облика дискриминације</p>	<p>перманентно</p>	<p>Неспремност институција које су дужне поступити у складу са обавезама из Закона о забрани дискриминације Недостатак финансијских средстава за провођење мјера превенције дискриминације</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ојачани капацитети институција у БиХ да превенирају случајеве свих облика дискриминације 2. Успостављени програми едукације с циљем превенције дискриминације 	

4. Међународна сарадња	Проводити у континуитету истраживања људских права како би се идентификовала подручја у којима се кршења дешавају а истовремено је корупција најприсутнија	Омбудсмени и сви одјели	перманентно	Недостатак капацитета	Подношење извјештаја међународним тијелима у складу са обавезом која проистиче из статуса „А“ националних институција за заштиту људских права	
	Наставак модернизације Институције кроз унапређење модела Е-управљања (приступ информацијама/законима путем интернета и веб странице; сва радна мјеста јавно огласити; електронско подношење докумената за именовање и др.)	Омбудсмени и ИТ стручњаци Институције	2014 -2015 година	Недостатак финансијских средстава	<ol style="list-style-type: none"> 1. Успостављена електронска комуникација са свим институцијама на нивоу БиХ а у даљој фази са ентитетским институцијама 2. унапријеђена веб страница 3. подржани пројекти који имају за циљ да грађани могу електронски поднијети документе 	
	Увођење правила о примању и давању поклона на радном мјесту	Омбудсмени и кабинет	2013-2014		Донесен интерни пропис који уређује ово питање	
	Успостављење система планова интегритета како би одредили одјеле/радна мјеста која су најподложнија корупцији, и предузели одговарајуће мјере како би се те мањкавости редуковале/елиминисале.	Омбудсмени и кабинет	2013-2014		Донесен интерни пропис који уређује ово питање	

Акциони план за превенцију и спречавање корупције у Институције омбудсмена за људска права БиХ

	Донијети Кодекс понашања за запосленике	Омбудсмени и кабинет	2013-2014		Донесен интерни пропис који уређује ово питање	
	Подсјетити све институције у БиХ на обавезе из закона из области приступа информацијама и заједно са другим субјектима извршити одговарајућу обуку особља.	Одјел за политичка и грађанска права	2013	Ограничени капацитети Одјела		
	Ефикасно користити законодавно-правни оквир за заштиту особа које указују на неправилности у обављању јавних дужности (пријавитељи), а прије свега Закон о заштити од дискриминације	Омбудсмени и сви одјели	перманентно	Ограничени капацитети Одјела	Ефикасно ријешене жалбе које указују на виктимизацију пријавитеља корупције	
	Кроз рад на индивидуалним жалбама посебну пажњу посветити процедурама које су довеле до кршења људских права посебно ако те процедуре могу бити и узрок корупције	Омбудсмени и сви одјели	перманентно	Ограничени капацитети Одјела	Сачињени специјални извјештаји	
	Подношење поднесака надлежним међународним тијелима о примјени међународних стандарда	Омбудсмени и сви одјели	перманентно	Ограничени капацитети Институције	Сачињени поднесци према међународним тијелима	